Prima instanță: judecătoria Orhei, sediul central, judecător Veronica Cupcea
Dosarul nr. 2a-285 /25 (2-22139815-03-2a-24022025)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil și de contencios administrativ
D E C I Z I E

29 ianuarie 2026 mun. Bălţi

Completul de judecată în componența:
Preşedintele ședinței, judecător Stanislav Grosu
Judecătorii Mariana Sajin, Alina Țihonschi
Grefier Cristina Svaracevschi

examinând în ședință judiciară publică apelul declarat de Galițchi Alexei împotriva hotărârii judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 ianuarie 2025, emisă, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Galițchi Alexei în contradictoriu cu Judecătoria Chișinău, Curtea de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție, Parlamentul Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova cu privire la constatarea aplicării ilegale și neconstituționale a măsurilor preventive, repararea prejudiciului moral și material, și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului și participanților la proces:

La 23 septembrie 2023, reclamantul Galițchi Alexei, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Curtea Supremă de Justiție, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău, solicitând constatarea aplicării ilegale și neconstituționale a măsurilor preventive, încasarea prejudiciului material în mărime de 500 280,00 lei și prejudiciului moral în mărime de 15 000 000,00 euro cauzat prin aplicarea ilegală și neconstituțională a arestului preventiv pe parcursul a 1 516 zile, în perioada 06 octombrie 2011 - 05 decembrie 2017 și lipsire ilegală și neconstituțională de libertate și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 20 000,00 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat faptul că, a fost reținut de către organul de urmărire penală la 06 octombrie 2011. Ulterior a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (3) CP al RM. La data de 08

octombrie 2011, pe numele acestuia a fost emis mandat de arestare pe un termen de 30 zile.

Afirmă faptul că, începând cu 06 octombrie 2011 până la 17 mai 2013, (în total 590 zile), i-a fost aplicată măsura preventivă arestul. Prin sentința Judecătoriei sectorul Centru mun. Chișinău din 17 mai 2013, reclamantul indică că, a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (3) Cod penal al R.M. și condamnat la 15 ani de închisoare. Învederează că arestarea preventivă a fost aplicată în calitate de măsură preventivă până la intrarea în vigoare a sentinței din 17 mai 2013. Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015 s-a menținut sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 17 mai 2013.

Menționează că, din 17 mai 2013 și până la 19 martie 2015, s-a aflat în arest preventiv în baza sentinței Judecătoriei Centru, din 17 mai 2013. Prin Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a R.M. din 23 februarie 2016 a fost casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015, cauza fiind remisă în instanța de apel, la rejudecare, în alt complet de judecată. Ulterior la data de 05 decembrie 2017, prin Decizia Curții de Apel Chișinău s-a casat parțial sentința Judecătoriei Centru din 17 mai 2013, în partea pedepsei aplicate reclamantului, fiindu-i aplicată o pedeapsă mai aspră. În rest sentința Judecătoriei Centru din 17 mai 2013, a fost menținută.

Reclamantul a specificat că, din 23 februarie 2016 până la 05 decembrie 2017 (în total 652 zile), s-a aflat în arest preventiv conform sentinței Judecătorie Centru din 17 mai 2013. Astfel în perioada 06 octombrie 2011 - 05 decembre 2017, i-a fost aplicată măsura preventivă - arestul preventiv pentru un termen de 1 915 zile (63 luni și 25 zile).

În drept reclamantul își întemeiază cererea de chemare în judecată în temeiul articolului 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, articolului 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, articolelor 1, 5, 6, 41 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, articolului 1 al Primului Protocol adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, articolelor 1, 4, 7, 8, 20, 24, 25, 53 din Constituția Republicii Moldova, articolelor 19, 2006, 2007 din Codul civil.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul central din 18.04.2023 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Alexei Galițchi către Judecătoria Chișinău, Curtea de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție, Parlamentul Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova cu privire la constatarea aplicării ilegale și neconstituționale a măsurilor preventive, repararea

prejudiciului moral și material, și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la 15.05.2023 avocatul Daniliuc Nicolae în interesele lui Alexei Galițchi a formulat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul central din 18.04.2023 solicitând casarea integrală a hotărârii contestate și emiterea unei noi soluții privind admiterea acțiunii.

La data de 23 noiembrie 2023 intimatul Judecătoria Chișinău a prezentat o referință la cererea de apel formulată de Alexei Galițchi, solicitând respingerea apelului, ca nefondat cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea referinței prezentate, intimatul a menționat că, hotărârea instanței de fond prin care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată formulată de Alexei Galițchi este legală și întemeiată.

Susține intimatul că, obiect al prezentului litigiu îl constituie repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale instanțelor de judecată. Conform prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material și moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanțele de judecată, pe aceste categorii de litigii, este Ministerul Justiției.

Consideră intimatul că, pretențiile apelantului înaintate față de judecătoria Chișinău nu pot fi admise, deoarece potrivit legii, organul care reprezintă statul în acțiuni cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată este Ministerul Justiției, din care motiv consideră că urmează de a fi menținută soluția instanței de fond, ca întemeiată, deoarece a fost înaintată către un pârât necorespunzător.

La data de 14 decembrie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a formulat o referință la cererea de apel depusă de Galițchi Alexei, solicitând respingerea apelului, cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea referinței prezentate, a menționat că prin hotărârea judecătoriei Chișinău, sediul central din 18 aprilie 2023 acțiunea reclamantului a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

În opinia intimatului soluția instanței de fond este una întemeiată și legală, care urmează de a fi menținută. Cu referire la pretențiile ilegalității și neconstituționalității aplicării arestului invocat de apelantul Galițchi Alexei, intimatul a menționat că prevederile art.25 alin.1) din Constituție, stipulează că, arestarea se face în temeiul unui mandat, emis de judecător, pentru o durată de cel mult 30 de zile. Asupra legalității mandatului se poate depune recurs, în condițiile

legii, în instanța judecătorească ierarhic superioară. Termenul arestării poate fi prelungit numai de către judecător sau de către instanța judecătorească, în condițiile legii, cel mult până la 12 luni.

În același context, intimatul a menționat că, potrivit Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.3 din 23.02.16, alin.(3), sintagma „90 de zile" așa de la alin. (5), alin.(8) și (9) ale art.186 din Cod de procedură penală au fost declarate neconstituționale, ca fiind contrare art.25 alin.(4) din Constituție. Totodată, conform pct.4 lit.(c) al HCC nr.3/2016 efectele acestei hotărâri nu se extind asupra persoanelor care se află în stare de arest, în privința cărora există o sentință de condamnare, iar cauza se examinează în apel.

Așadar, susține intimatul că, instanța atestă că la data adoptării Hotărârii Curții Constituționale nr.3 din 23.02.16, în privința apelantului era adoptată deja sentința Judecătoriei Chișinău, sediul centru nr.1-150/13, 1-199/13,1-369/13 din 17.05.2013, prin care ultimul a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.206 alin.(3) lit.a), b), f) și art.161 alin.(2) lit.b), c) CP, astfel efectele Hotărârii Curții Constituționale nr.3 din 23.02.16 nu îi sunt aplicabile speței. În astfel de circumstanțe, consideră intimatul ca fiind corectă aprecierea instanței care a subliniat că pentru apariția răspunderii delictuale, este necesar un fapt juridic care servește drept temei al răspunderii delictuale. Așa, potrivit art.19 Cod civil, „(1) în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. (2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). (3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. în cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic)".

În același context, intimatul a specificat că, prevederile art.3 alin.(1), (2) a Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 a indicat expres că, cazurile în care pot fi reparat prejudiciul material și moral cauzat persoanelor fizice și juridice, cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată.

Cu referire la prejudiciul pretins de apelant, intimatul a menționat că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilit de lege apare în anumite cazuri stipulate expres de la art.6 alin.(1) din Legea nr. 1545 din 25.02.1986. Iar potrivit art.5 alin.(1) din aceeași lege, cauzele cu privire la repararea prejudiciului

material și moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie este Ministerul Justiției. În contextul solicitării pretențiilor apelantului privind recuperarea cheltuielilor de judecată, intimatul a reiterat prevederile art. 94 alin.1) din CPC, menționând că la materiale cauzei nu a fost anexate înscrisuri care ar confirma cheltuielile de asistență juridică suportate de acesta la examinarea prezentei cauze.

În urma celor menționate, intimatul consideră că cererea de apel formulată de Galițchi Alexei este lipsită de suport juridic, din care considerente urmează de a fi respinsă cu menținerea hotărârii atacate.

Ulterior, la data de 15 ianuarie 2024, intimatul Președintele Republicii Moldova, a depus o referință la cererea de apel formulată de Alexei Galițchi solicitând respingerea apelului cu menținerea hotărârii contestate.

În motivarea referinței prezentate intimatul a menționat că, cererea de apel formulată de Alexei Galițchi este neîntemeiată, concluziile instanței de fond corespund circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei.

Consideră că, instanța de fond corect a menționat că, prin sentința și deciziile instanțelor de judecată apelantul a fost condamnat și recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 206 alin.(3) lit. a), b) Cod Penal, iar arestul preventiv a fost inclus în termenul general pentru executarea pedepsei. Apelantul nefiind de acord cu hotărârea instanțe de fond a solicitat încasarea prejudiciului moral deoarece consideră că organele de drept i-au aplicat ilegal arestul pe o perioadă mai mare de 12 luni, contrar art. 25 din Constituția RM.

În opinia intimatului instanța de fond corect a reținut faptul că, situația descrisă și invocată de apelant nu se încadrează în condițiile apariției dreptului la repararea prejudiciului moral și nu implică răspunderea statului în persoana Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău pentru un eventual prejudiciu moral suportat de către acesta, deoarece nici unul din temeiurile legale invocate de apelant nu pot fi aplicate. Astfel, invocând prevederile art. 2007 alin.(1) din Codul Civil, și prevederile art.1, 3, 5 din Legea 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată, intimatul a relevat că, instanța de fond a aplicat corect prevederile legale incidente speței, menționând că cererea de chemare în judecată fiind înaintată contrar normelor în vigoare, deoarece potrivit legii organul care reprezintă statul în acțiuni cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de drept și instanțelor de judecată este Ministerul Justiției.

Prin urmare, consideră intimatul, că apelantul nu este în drept să pretindă repararea prejudiciului moral de la Președintele Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău deoarece în raport cu aceste nu au fost identificate careva acțiuni de constrângere sau vătămare, sau alte cazuri expres prevăzute de lege, din care motive circumstanțele faptice invocate de apelant nu pot constitui temei pentru plata unor despăgubiri.

În opinia intimatului, argumentele apelantului expuse în cererea de apel precum că, instanța a modificat pretențiile înaintate în cererea de chemare în judecată deoarece instanța a făcut trimitere la prevederile Legii nr. 1545/ 1998 nu pot fi reținute, deoarece instanța la emiterea soluției sale este în drept să stabilească prevederile legii aplicabile speței, indiferent de norma la care face trimitere reclamantul în cererea sa de chemare în judecată.

Susține intimatul că, instanța de fond a identificat și aplicat corect cadrul legal, oferind o apreciere corectă și mult aspectuală argumentelor ambelor părți.

Referitor la pretențiile apelantului privind recuperarea cheltuielilor de judecată, menționează intimatul că, o dată ce acțiunea de bază a reclamantului a fost respinsă, prin urmare, este justificată și soluția instanței de fond de a respinge și cerința de recuperarea a cheltuielilor de judecată care este o cerință subsecventă cerinței de bază.

Pe cale de consecință, intimatul a solicitat respingerea apelului formulat de Alexei Galițchi cu menținerea hotărârii instanței de fond.

La 19 ianuarie 2024 apelantul Galițchi Alexei a depus o cerere prin care a solicitat strămutarea examinării prezentei cererii de apel de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță egală în grad, din motivul că Curtea de Apel Chișinău este pârât în acest proces și există o bănuială că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 14 februarie 2024 s-a admis cererea depusă de Galițchi Alexei privind strămutarea cauzei de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță de judecată egală în grad. S-a strămutat de la Curtea de Apel Chișinău la Curtea de Apel Bălți, pentru judecarea în ordine de apel, cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Alexei Galițchi împotriva Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Curtea Supremă de Justiție, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău cu privire la constatarea aplicării ilegale și neconstituționale a măsurilor preventive, încasarea prejudiciului material și prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecătorești.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 08 octombrie 2024 s-a admis apelul declarat de Alexei Galițchi, cu casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău,

sediul central din 18 aprilie 2023 cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, conform competenței - judecătoria Orhei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 17 ianuarie 2025 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de reclamantul Galițchi Alexei împotriva pârâților Judecătoria Chișinău, Curtea de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție, Parlamentul Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova cu privire la constatarea aplicării ilegale și 9 neconstituționale a măsurilor preventive, repararea prejudiciului moral și material, și compensarea cheltuielilor de judecată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, avocatul Nicolae Daniliuc în interesele lui Alexei Galițchi la 27 ianuarie 2025, a contestat-o cu apel hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 17 ianuarie 2025, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi soluții privind admiterea acțiunii înaintate.

Prin încheierea Curții de Apel Nord din 10 martie 2025 apelul comun înaintat de avocatul Daniliuc Nicolae în interesele lui Alexei Galițchi și Alexei Galițchi împotriva hotărîrii judecătoriei Orhei, sediul central din 17 ianuarie 2025, s-a restituit în partea depunerii ei de către avocatul Daniliuc Nicolae, ca fiind o persoană care nu este în drept să declare apel.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, Galițchi Alexei a reținut faptele și temeiurile indicate în cererea de chemare în judecată.

Suplimentar a invocat faptul că, este numai dreptul exclusiv al reclamantului de a formula pretenții, de a decide împotriva cui formulează aceste pretenții şi de a invoca circumstanțele de fapt şi de drept în susținerea pretențiilor formulate, să modifice.

Consideră că, nu are nici un drept legal instanța de judecată să se implice abuziv cum doreşte pretențiile înaintate, împotriva cui sunt formulate invocate de pretențiile și să modifice circumstanțele de fapt şi de drept către reclamant în susținerea pretențiilor înaintate.

Reține faptul că, instanța de fond a respins acțiunea integral şi a încercat să interpreteze abuziv hotărârea Curții Constituționale nr.3 din 23 februarie 2016.

Menționează faptul că, Curtea Constituțională a Republicii Moldova, prin Hotărârea din nr.3 din 23.02.2016 nu a declarat neconstituțional alin.(11) al

articolului 186 din Cod de procedură penală şi în aşa circumstanțe corespunzător, aplicarea prevederilor stabilite la alin.(5), (6) şi (10) se aplică, în mod la examinarea cauzei în apel. Aplicarea ilegală şi neconstituțională a arestului preventiv de către Chișinău, Curtea de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în privința sa Alexei Galițchi pe parcursul a 1 516 zile în perioada din 06 octombrie 2011 - 05 decembrie 2017 este în contradicție și cu Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 3 din 23 februarie 2016.

Apelantul solicită, admiterea cererii de apel declarat de Alexei Galițchi cu casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi soluții privind admiterea acțiunii înaintate.

Declarațiile părților în ședința de judecată:

În ședința de judecată în instanța de apel participanții la proces fiind citați la adresa indicată în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, despre data, ora și locul examinării cauzei nu s-au prezentat, avizările din partea apelantului Alexei Galițchi au fost restituite instanței ca fiind recepționate (f.d.201 vol.II; 221 vol.II). Reprezentantul intimatului Președintele RM potrivit referinței a solicitat examinarea cauzei în lipsa reprezentantului (f.d.214-215 -verso vol.II).

Conform art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, *neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.*

Ținând cont de faptul că instanța de apel a întreprins toate măsurile necesare în vederea înștiințării participanților la proces, Colegiul Civil conducându-se de prevederile art. 379 alin. (2) Codul Civil, a dispus examinarea cauzei în lipsa părților care au fost înștiințate despre examinarea cauzei.

Aprecierea instanței de apel :

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces şi a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

Colegiul civil reține, că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat la 17 ianuarie 2025 (f.d.91 vol.II), iar apelul a fost declarat la 27 ianuarie 2025 (f.d.102-109 vol.II), fiind înregistrat la Judecătoria Orhei, sediul central cu nr.

1158, prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art. 362 Cod de procedură civilă.

Conform art. 385 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe*.

Potrivit art. 373 Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţa de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei*.

În temeiul art.130 Cod de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.*

Potrivit art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.*

Colegiul civil consideră că, fiind investită cu judecarea cauzei în speță, prima instanță, reieșind din temeiurile şi obiectul acțiunii, cu aplicarea corectă a legii materiale, care guvernează raportul juridic litigios, stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei şi apreciind probele prezentate de părți conform prevederilor art. 130 Cod de procedură civilă, corect a ajuns la concluzia respingerii acțiunii înaintate de Galițchi Alexei.

Astfel, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord nestabilind careva temeiuri de casare a hotărârii contestate ajunge la concluzia de a o menține din următoarele considerente.

Așadar, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze

efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare.

La fel, potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Instanța de apel menționează că, art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Potrivit prevederilor art. 2 alin.(1) din Legea nr. 1545 din 25.02.1998, *acţiuni ilicite - acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni); cazuri excepţionale - cazuri când persoanei i-au fost încălcate grav şi abuziv drepturile şi libertăţile fundamentale garantate de Constituţie şi de tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte ori când consecinţele acţiunilor ilicite comise sânt extrem de grave sau chiar iremediabile. (2) În sensul prezentei legi, o unitate convenţională echivalează cu 20 de lei moldoveneşti.*

Conform art.3 alin.(1) din Legea nr.1545 din 25.02.1998, *este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub*

sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare. (2) Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.

Art. 14 alin.(1) Cod civil (în vigoare până la 01.03.2019), *persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.*

Potrivit art.4 alin. (1) al Constituției Republicii Moldova, *dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.*

Conform art.7 al Constituției Republicii Moldova, *constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.*

Potrivit art. 20 a Constituției Republicii Moldova, *orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.*

Art. 19 alin. (3) Cod de procedură penală, *organul de urmărire penală are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia bănuitului, învinuitului, inculpatului, cât şi cele care îl dezvinovăţesc, precum şi circumstanţele care îi atenuează sau agravează răspunderea*

Din materialele cauzei se atestă, că Galițchi Alexei a fost reținut de organul de urmărire penală la 06 octombrie 2011, conform procesului - verbal de reținere. (f.d.15 vol.I)

La 08 octombrie 2011, instanța de judecată a dispus arestarea lui Galițchi Alexei pe un termen de 30 zile, cu evidența termenului din 06 octombrie 2011, orele 13:00 până la data de 05 noiembrie 2011, orele 13:00. (f.d.16 vol.I)

Prin sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 17 mai 2013, menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015, Galițchi Alexei a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 206 alin. (3) lit. a), b), f), art. 361 alin. (2), lit. b), c) Cod penal, cu

aplicarea art. 84 Cod penal, a fost condamnat la pedeapsă definitivă de 15 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu aplicarea pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul administrării resurselor umane pe un termen de 5 ani. Instanța a hotărât de a-i calcula termenul pedepsei din 17 mai 2013, cu includerea în termenul pedepsei a perioadei reținerii și arestării preventive din 06 octombrie 2011 până la 17 mai 2013. Arestarea preventivă, aplicată în calitate de măsură preventivă în privința lui Alexei Galițchi a fost lăsată fără modificări până la intrarea în vigoare a sentinței. (f.d.17 - 26 vol.I)

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 februarie 2016 au fost admise recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, inculpatul Galițchi Alexei și avocatul acestuia Daniliuc Nicolae, casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015 și cauza remisă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d.27 - 29 vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 1a-636/17 din 05 decembrie 2017, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 iulie 2019, instanța de apel a încetat procesul penal în privința lui Galițchi Alexei pe art. 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal din motivul expirării termenului de prescripție prevăzut la art.60 din Cod penal. L-a recunoscut vinovat pe Galițchi Alexei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin. (2) lit. c) din Cod penal și i-a aplicat pedeapsa de 11 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în domeniul administrării resurselor umane pe un termen de 5 ani. Termenul executării pedepsei închisorii stabilite lui Galițchi Alexei de calculat din 05 decembrie 2017, cu includerea în termenul executării pedepsei efective a perioadei arestului preventiv de la 06 octombrie 2011 până la 05 decembrie 2017. În rest dispozițiile sentinței contestate au fost menținute (f.d.30 - 34, vol. I).

Instanța de fond a considerat, ca fiind neîntemeiată pretenția reclamantului Galițchi Alexei cu privire la constatarea faptului aplicării ilegale și neconstituționale a arestului preventiv de către Judecătoria Chișinău, Curtea de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție în privința lui, în perioada 06 octombrie 2016 - 05 decembrie 2017, întrucât, prin sentință definitivă și irevocabilă el este condamnat la 11 ani închisoare, perioada arestului preventiv fiind inclusă în termenul de ispășire a pedepsei.

Totodată, instanța a reținut, că la data aplicării arestului preventiv lui Galițchi Alexei (08 octombrie 2011), art. 186 alin. (1) - (13) din Codul de procedură penală, nr. 122-XV din 14 martie 2003, conținea următoarele reglementări: (1) Termenul ţinerii persoanei în stare de arest curge de la momentul

privării persoanei de libertate la reţinerea ei, iar în cazul în care ea nu a fost reţinută - de la momentul executării hotărârii judecătoreşti privind aplicarea acestei măsuri preventive. (...). (2) Ţinerea persoanei în stare de arest în faza urmăririi penale până la trimiterea cauzei în judecată nu va depăşi 30 de zile, cu excepţia cazurilor prevăzute de prezentul cod. (3) În cazuri excepţionale, în funcţie de complexitatea cauzei penale, de gravitatea infracţiunii şi în caz de pericol al dispariţiei învinuitului ori de risc al exercitării din partea lui a presiunii asupra martorilor sau al nimicirii ori deteriorării mijloacelor de probă, durata ţinerii învinuitului în stare de arest preventiv la faza urmăririi penale poate fi prelungită: 1) până la 6 luni, dacă persoana este învinuită de săvârşirea unei infracţiuni pentru care legea prevede pedeapsă maximă de până la 15 ani închisoare; 2) până la 12 luni, dacă persoana este învinuită de săvârşirea unei infracţiuni pentru care legea prevede pedeapsă maximă de până la 25 de ani închisoare sau detenţiune pe viaţă. (5) Fiecare prelungire a duratei arestării preventive nu poate depăşi 30 de zile în faza urmăririi penale şi 90 de zile în faza judecării cauzei. (8) După trimiterea cauzei în instanţa de judecată, termenul judecării cauzei cu menţinere a inculpatului în stare de arest, din ziua primirii cauzei în instanţa de judecată şi până la pronunţarea sentinţei, nu poate depăşi 6 luni, dacă persoana este învinuită de săvârşirea unei infracţiuni pentru care legea prevede pedeapsa maximă de până la 15 ani închisoare, şi 12 luni, dacă persoana este învinuită de săvârşirea unei infracţiuni pentru care legea prevede pedeapsa maximă de până la 25 de ani închisoare sau detenţiune pe viaţă. (9) După expirarea termenelor stabilite la alin .(5) şi (8), termenul judecării cauzei cu menţinerea inculpatului în stare de arest poate fi prelungit doar în cazuri excepţionale, la demersul procurorului, printr-o încheiere motivată a instanţei care judecă cauza, de fiecare dată cu 3 luni până la pronunţarea sentinţei. (11) Prevederile stabilite la alin.(5), (6), (8), (9) şi (10) se aplică, în mod corespunzător, la examinarea cauzei în apel.

Este de menționat faptul că, în baza Hotărârii Curții Constituționale nr. 7g/2016 din 23 februarie 2016, au fost declarate neconstituționale: - alineatul (3); - sintagma „90 de zile” de la alineatul (5); - alineatele (8) şi (9) ale articolului 186 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003, ca fiind contrare articolului 25 alineatul (4) din Constituţie. Punctul 4 lit. c) al Hotărârii Curții Constituționale nr. 7g/2016 din 23 februarie 2016, stipulează că efectele prezentei hotărâri nu se extind asupra persoanelor care se află în stare de arest, în privinţa cărora există o sentinţă de condamnare, iar cauza penală în privința lui Galițchi Alexei se examinează în instanţa de apel.

Reieșind din cele constatate, Colegiul civil va rezuma că, instanța de fond just a reținut că la data emiterii Hotărârii Curții Constituționale nr. 7g/2016 din 23 februarie 2016, în privința reclamantului Galițchi Alexei era emisă deja sentința

Judecătoriei Centru, mun. Chișinău nr. 1-150/2013, 1- 199/2013, 1-369/2013 din 17 mai 2013, el fiind recunoscut vinovat și condamnat la 15 ani și 6 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 206 alin. (3) lit. a), b), f) și art. 361 alin.(2), lit. b), c) Cod penal, iar cauza se examina în instanța de apel, motiv din care speței nu-i sunt aplicabile efectele Hotărârii Curții Constituționale nr. 7g/2016 din 23 februarie 2016 **or** potrivit art.6 al Legii nr. 1545/1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, *apare dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea şi modul stabilite de prezenta lege*, în cazul: a) devenirii definitive şi irevocabile a sentinţei de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanţa judecătorească a hotărîrii cu privire la anularea arestului contravenţional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucţie, în condiţiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privinţa persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulităţii actelor sau acţiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigaţii.

Totodată, potrivit art.5 alin.(1) din aceiași Lege, organul care reprezintă statul în instanţa de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei.

Prin urmare, includerea în calitate de pârâți a Președintele Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova, Curții Supremă de Justiție, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău în litigiul din speță (pe capătul de cerințe privind repararea prejudiciului material și moral în legătură cu aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv) nu pot fi or după cum s-a reținut supra organul care reprezintă statul în instanţa de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei.

În consecință, Colegiul constată justă concluzia primei instanţe că, acțiunea din speță a fost înaintată împotriva unor pârâți necorespunzători și totodată, reclamantul/apelantul nu a demonstrat existența unui raport juridic material între pretențiile formulate și autoritățile indicate în calitate de pârâți.

În continuare se mai reține, că în raport cu aceste autorități nu au fost identificate acțiuni ilicite, acte de constrângere, vătămări ale drepturilor reclamantului/ apelantului sau alte situații expres prevăzute de lege, care ar putea genera obligația de reparare a prejudiciului material și moral or în ce privește cerința reclamantului privind constatarea faptului aplicării măsurii preventive ilegale într-o cauză penală prin care hotărârea de condamnare este definitivă și irevocabilă, nu este obiect de examinare în ordine civilă, or instanța judecătorească civilă nu este competentă să se expună asupra temeinicii legalității acestor hotărâri emise de instanța judecătorească competentă în materie penală.

La fel, nu poate fi reținută invocarea prevederilor art.2006 Cod civil pentru apărarea drepturilor sale deoarece nu se încadrează pretențiile reclamantului din speță în baza acestei norme.

În ce privește cerința privind încasarea cheltuitelor de judecată suportate de reclamant/apelant pe litigiul din speță se reține, că în conformitate cu art.94 alin.(1) Cod procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut câştig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

Iar, art.96 alin.(1) Cod procedură civilă indică că, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.*

În situația dată, Colegiul civil va reține că, odată ce acțiunea de bază a reclamantului a fost respinsă, prin urmare, este justificată și soluția instanței de fond de a respinge și cerința de recuperarea a cheltuielilor de judecată care este o cerință subsecventă cerinței de bază.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, iar cererea de apel este una nefondată, instanța de apel ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și a menține hotărârea contestată.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, -

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de Galițchi Alexei împotriva hotărârii judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 ianuarie 2025.

Se menține hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 ianuarie 2025, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de Galițchi Alexei în contradictoriu cu Judecătoria Chișinău, Curtea de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție, Parlamentul Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova cu privire la constatarea aplicării ilegale și neconstituționale a măsurilor preventive, repararea prejudiciului moral și material, și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele ședinței, judecător Stanislav Grosu

Judecătorii Mariana Sajin Alina Țihonschi